

AVTORSKO DELO IZ DELOVNEGA RAZMERJA - OBRAČUNAVANJE PRISPEVKOV ZA SOCIALNO VARNOST

Pojasnilo MF, št. 428-01-7/2004, 4. 11. 2004

Več zavezancev za plačilo prispevkov za socialno varnost je spraševalo glede vštevanja dohodkov iz avtorskih del iz delovnega razmerja, iz izvedb avtorskih in folklornih del iz delovnega razmerja in dohodkov, ki izhajajo iz inovacij, ustvarjenih v delovnem razmerju, v osnovo za prispevke za socialno varnost.

Ministrstvo za finance RS v zvezi s tem pojasnjuje:

V 3. členu Zakona o prispevkih za socialno varnost (Uradni list RS, št. 5/96, 18/96 - ZDavP, 34/96, 3/98, 7/98 - odl. US, 81/00 in 97/01) je določeno, da plačujejo zavezanci prispevke za socialno varnost iz bruto plače in iz bruto nadomestil plače za čas odsotnosti z dela v skladu s predpisi o delovnih razmerjih, če ni z zakoni drugače določeno (prvi odstavek). Zavezanci, ki so v delovnem razmerju pri delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji in so bili poslani na delo v tujino, plačujejo prispevke za socialno varnost od plače za enaka dela v Republiki Sloveniji, če ni z mednarodnimi pogodbami drugače določeno (drugi odstavek). Ne glede na prvi in drugi odstavek in ne glede na to, ali je z zakoni drugače določeno, plačujejo zavezanci prispevke za socialno varnost tudi od vseh drugih prejemkov iz delovnega razmerja, vključno s stimulacijami in bonitetami ter povračili stroškov v zvezi z delom, izplačanih v denarju, bonih ali v naravi (tretji odstavek). V četrtem odstavku so za nekatere prejemke iz delovnega razmerja določene osnove, od katerih se obračunavajo prispevki za socialno varnost.

Iz navedenega izhaja, da je osnova za plačilo prispevkov zavarovancev, ki so v delovnem razmerju, plača, nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela v skladu s predpisi o delovnih razmerjih in drugi prejemki iz delovnega razmerja. Sklenitev delovnega razmerja na območju Slovenije je pogoj za vključitev v obvezno socialno zavarovanje na podlagi delovnega razmerja po slovenskih predpisih; bistveno je torej pravnoformalno razmerje, na podlagi katerega je posameznik vključen v socialno zavarovanje. Z Zakonom o delovnih razmerjih je urejeno delovno razmerje, ki se sklepa s pogodbo o zaposlitvi med delavcem in delodajalcem. Z vidika avtorskega dela je zato pomembno, kaj vsebuje pogodba o zaposlitvi. V skladu z 29. členom Zakona o delovnih razmerjih mora pogodba o zaposlitvi vsebovati tudi naziv delovnega mesta oziroma podatke o vrsti dela, za katero sklepa delavec pogodbo o zaposlitvi, s kratkim opisom dela, ki ga mora opravljati po pogodbi o zaposlitvi.

Predmet pogodbe o zaposlitvi je lahko tudi delo, ki ima drugače v skladu z Zakonom o avtorskih in sorodnih pravicah naravo avtorskega dela (101. člen) ali naravo izvedbe avtorskega ali folklornega dela (126. člen), ali delo, katerega rezultat je inovacija v skladu z zakonom o pravicah industrijske lastnine iz delovnega razmerja. V tem primeru gre torej za plačilo za delo, za plačo v okviru dogovora v pogodbi o zaposlitvi, in torej za plačo, od katere se plačujejo prispevki za socialno varnost.

V skladu z Zakonom o avtorskih in sorodnih pravicah in z Zakonom o pravicah industrijske lastnine iz delovnega razmerja je možno, da bi bil dohodek iz avtorskega dela iz delovnega razmerja (na primer po desetih letih) ali dohodek iz inovacije, ki je rezultat dela po pogodbi o zaposlitvi, še dodatno urejen z drugo pogodbo (denimo z avtorsko pogodbo, pogodbo med delodajalcem in delojemalcem ob prevzemu službenega izuma). V tem primeru pa podlaga za plačilo ni pogodba o zaposlitvi, ampak gre za dodatni dohodek, ki presega dogovorjeno plačilo za opravljeno delo iz delovnega razmerja po pogodbi o zaposlitvi, zato se od teh dohodkov prispevki za socialno varnost ne obračunajo in ne plačajo.